

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมคุณภาพ
ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-665-992-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

จพ
๗๓๔๑๗
๒๕๔๔

3937364 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)
 คำสำคัญ : การควบคุมลูกน้ำยุงลาย / การมีส่วนร่วมของชุมชน
 วิทยุพร มีสุข : การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมลูกน้ำยุงลาย ในอำเภอเมือง
 จังหวัดชลบุรี (COMMUNITY PARTICIPATION FOR AEDES AEGYPTI LARVAE
 CONTROL IN MUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุม
 วิทยานิพนธ์ : นิรัตน์ อิมามิ , Ph.D. ; รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว , Ph.D. ; มณีรัตน์ ชีระวิวัฒน์ ,วท.ม.
 (สาธารณสุขศาสตร) 113 หน้า. ISBN 974-665-992-8

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษา ในการ
 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการควบคุมลูกน้ำยุงลาย โดยประยุกต์แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็น
 แนวทางในการจัดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นตัวแทนครัวเรือน จำนวน 202 คน แบ่งเป็น
 กลุ่มทดลองจำนวน 108 คน ที่ได้รับกิจกรรมตาม โปรแกรมที่กำหนดไว้ 8 สัปดาห์ และกลุ่มเปรียบ
 เทียบจำนวน 94 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจลูกน้ำยุงลาย (ก.อ. 1/1)
 ก่อนและหลังการทดลอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบทางสถิติด้วย Student's t – test, Paired Samples t – test, Z - test

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองตัวแทนครัวเรือนกลุ่มทดลองมีความรู้ การรับรู้โอกาส
 เสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก และการรับรู้ประโยชน์ของการควบคุมลูกน้ำ
 ยุงลายสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการ
 ทดลองค่าดัชนีความชุกชุมของลูกน้ำยุงลาย (H.I. C.I. และ B.I.) ในกลุ่มทดลองลดลงและลดลง
 มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การจัด โปรแกรมสุขศึกษาโดย
 ประยุกต์แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการควบคุมลูกน้ำ
 ยุงลายของตัวแทนครัวเรือนในทางที่ดีขึ้น สามารถนำโปรแกรมสุขศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่
 อื่นได้ต่อไป

3937364 PHPH/M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES ;
M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : AEDES AEGYPTI LARVAE CONTROL / COMMUNITY
PARTICIPATION

NATTAPORN MEESUK : COMMUNITY PARTICIPATION FOR AEDES
AEGYPTI LARVAE CONTROL IN MUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE.

THESIS ADVISORS : NIRAT IMAMEE, Ph.D.; ROONGROTE POOMRIEW, Ph.D. ;
MANIRAT THERAWIWAT , M.Sc. (PUBLIC HEALTH) 113 p. ISBN 974 -665-992-8

The main objective of this quasi – experimental research was to assess the effectiveness of a health education program. Community participation concepts were applied to design the program activities. The studied sample was 202 family health leaders. One - hundred and eight of the sample lived in the study area while the other 94 lived in a nearby area. A structured questionnaire and *Aedes aegypti* larva survey form were used to collect data both before and after the experiment. Student's t-test , Paired samples t-test and Z-test were employed to test the research hypotheses.

The results of this study revealed that after the experiment , the experimental group had gained significantly more knowledge about Dengue Hemorrhagic Fever. They also had a better perception of susceptibility to and severity of DHF and a better appreciation of the cost-benefits in controlling the *Aedes aegypti* larva than the comparison group. It was also found that the House Index Container Index and Breteau Index of the experimental group were significantly lower than those of the comparison group. The results of the experiment suggest that this health education program with community participation concepts could be successfully applied to other similar communities.